

П. Г. УДХАУС
УРОЦИ ПО ПЛУВАНЕ

Превод от английски: Весела Прошкова, 1999

chitanka.info

Хроникьорите на обществения живот в някогашната Римска империя разказват за някакъв младеж, който безстрашно скачал дори в най-дълбоката река. Когато приятелите го хвалели, че плува като риба, той възкликвал:

— Грешите! Рибите не могат да плуват като мен, липсва им достатъчно енергия.

Джордж Барнърт Календър беше точно копие на младежа от далечното минало.

Когато бе на сушата и носеше обикновени дрехи, Джордж не се отличаваше с нищо забележително. Изглеждаше като стотици млади мъже на неговата възраст. Беше нормален на ръст, а осанката му не подсказваше наличие на изключителна физическа мощ. Такъв си бе Джордж, ако го срещнете на улицата, на морския бряг или накратко — на суша. Но когато свалеше дрехите си, облечеше бански костюм и се потопеше във водата, подобно на героя от „Буря“, океанът го превръщаше в различно и необикновено създание. Повечето плувци пъхтят, плюят солена вода, а ръцете им пляскат върху водата. Джордж пореше вълните с безмълвното достойнство на торпедо. Другите плувци поглъщат вода — някои само по глътка, други повече, трети почти по литър, — а когато излизат на сушата са пълни развалини. Джордж пък бе придирчив към онова, което влиза в устата му, както портиерът на елитен нощен клуб е придирчив към клиентелата. Заслужаваше си да го видите как плува бруст. Преминеше ли към кроул, предизвикваше удивлението дори на физически силни мъже. Когато плуваше по гръб, човек започваше да вярва, че това е единственият възможен начин за придвижване.

Около пет часа в една юлска вечер Джордж пристигна в Марвис Бей. Градчето се слави като летен курорт и макар да не е досущ райското кътче, за каквото го представя словоохотливият автор на туристическия наръчник за местните забележителности, общо взето е заслужило репутацията си. Плажната ивица е покрита със ситен пясък и с едва забележим наклон към океана. Отвъд приборя се простират спокойни води, предпочитани от онези курортисти, чиито представи за морска баня не са ограничени от подскачане заедно с прииждащите вълни. В северния край на залива се издига кей и именно натам се запъти Джордж.

На кея цареше изключително приятна атмосфера. След като преодолееш барикадите, образувани от щандовете за плодове, за сувенири и количките за сладолед, и отблъснеш атаките на ентузиастите, чиято единствена цел в живота е да ти продадат илюстрирани пощенски картички, преминаваш по дългата алея със скамейките и най-сетне оставаш насаме с природата. По това време на деня на кея беше безлюдно. Джордж бавно се заразхожда нагоре-надолу. Вълните проблясваха под лъчите на залязващото слънце, а стигнеха ли брега, се разбиваха сред пръски белезникава пяна. Подухваше хладен ветрец. Накратко казано, обкръжаващата среда бе далеч по-привлекателна от задушния град, който Джордж беше оставил зад гърба си. Но не мислете, че той бе пристигнал в Марвис Бей само за да потърси противоотрова на убийствения живот в метрополиса. Съществуваше много по-важна причина: след три дни в курортното градче щеше да се състои премиерата на „Футболните топки на съдбата“, комедия в четири действия от Дж. Барнърт Календър. Страничният наблюдател едва ли би предположил, че въпреки невзрачната си външност младежът е от онези хора, чието сиво вещество неуморно работи, създавайки впечатляващ завършек на всяко действие и остроумен диалог. Членовете на театралната трупа щяха да пристигнат в Марвис Бей на следващата вечер за последните репетиционни напъни.

Докато Джордж се разхождаше по кея, съзнанието му бе раздвоено между природните красоти и предстоящата криза в дейността му, в съотношение една осма към красотите и седем осми към неприятностите. Когато бе напуснал Лондон, изцяло отвратен от театралния свят като цяло и в частност от трупата, наета да играе „футболните топки на съдбата“, репетициите бяха достигнали фазата на почти пълно умопомрачение, при която на автора му идва да се самоубие, а режисьорът става ледено учтив. „Болните топки на съдбата“, както Артър Мифин — младежът, изпълняващ главната роля — настояваше да нарича комедията за огромно неудоволствие на Джордж, беше първата творба на младия драматург. Никога досега той не бе попадал в една от кухните, където множество готвачи приготвят (и понякога съсипват) театралния бульон. Ето защо хаосът го изнервяше и го довеждаше до пълно отчаяние. Ако беше врял и кипял в театралните дела, щеше да си каже: „Старата песен на нов глас.“ Но

понеже бе новак, онова, което казваше на себе си (пък и на другите), бе доста „солено“.

Опитваше да забрави проблемите си — постижение, което до този момент бе извън възможностите му — когато съдбата, обзета от необичайно добро настроение, прогони за миг неприятните му мисли, насочвайки погледа му към нещо, което след известен размисъл Джордж провъзгласи за най-красивото, момиче на света. „Обзет ли си от страх — пеел някогашен бард, — окуражаваш се, щом зърнеш девойка прекрасна.“ Проницателен е бил този бард, защото гледката подейства на Джордж като тоник. Той забрави, че дамата, на която неблагоприятно бе поверена главната роля във „Футболните топки на съдбата“, неизменно (вероятно поради морални задръжки) пропускаше да подаде на циничния развратник репликата, въвеждаща към дългия му монолог в трето действие. От съзнанието му се заличи фактът, че Артър Мифин, иначе достоен младеж, с когото Джордж се бе сприятелил в Кеймбридж, упорито произнасяше репликите си в сцената с отказването от бащински права досущ както момченце (при това хремаво) рецитира стихотворение на забава, устроена от неделното училище. Спомените за ужасяващото униение и меланхолията, излъчвани от цялото същество на комедийния актьор, отлетяха като зловещ кошмар, прогонен от богинята на зората.

Мозъчните клетки на Джордж изключиха всякакви други мисли и изцяло се посветиха на девойката във водата.

Като специалист в областта, той прецени, че непознатата е отлична плувкиня, която с мощни загребвания пореше вълните. Младежът се закова на място и се зазяпа в нея. Беше добре възпитан и знаеше, че зяпането е лош маниер, но случаят беше по-особен, дори изключителен. Общоприетите правила на етикета не важаха при подобни извънредни ситуации. Той се взираше в девойката... по-точно се блещеше от изумление. Когато тя наближи кея, Джордж се надвеси над перилото и шията му започна да се разтяга като телескоп.

В този момент непознатата се обърна и заплува по гръб. Дълбоките ѝ, ясни очи срещнаха облещените очи на младежа. В продължение на цяла вечност (поне така му се стори) тя не отмести поглед от него. После отново се обърна и се стрелна под каменния мост.

Шията на Джордж бе разтегната до краен предел. Никакво напъгане на волята или на мускулите не беше в състояние да я удържи. Ето защо той се надвеси още повече и изпусна шапката си. Опита се да я хване, преобърна се през перилото и цопна във водата. При нормални обстоятелства да полети от четири метра височина в океана, при това с всички дрехи на гърба си, щеше да бъде безпроблемно за нашия герой, дори нямаше да му направи впечатление. Щеше да доплува до брега, като мислено се упреква за глупостта си, подобно на разсеян човек, който по невнимание връхлита върху стълба на улична лампа. Ето защо, когато изскочи на повърхността, бе готов преспокойно да поеме към сушата. Ала в този момент някой го хвана под мишниците, задържа главата му над водата и извика:

— Спокойно! Не мърдайте! Извън опасност сте!

Джордж и не мислеше да се съпротивлява. Острият му като бръснач ум мигновено бе начертал план за действие. Най-трудното за един млад мъж е да се запознае с подходящото момиче в най-подходящия момент. Обикновено се случва така, че когато е в най-добрата си форма, го представят на дамата по време на многолюдно празненство и едва-що се е здрависал с нея, се загубват в навалищата. Липсва ли навалища, го измъчва зъбобол или пък носът му се бели от слънчево изгаряне.

Хиляди младежи са пропуснали златния си шанс поради нещастно стечение на обстоятелствата.

Но Джордж беше изключение. Докато спасителката му го теглеше на буксир към брега, той от време на време подритваше във водата, уж да ѝ помогне, и размишлявайки, стигна до заключението, че злополучното му цамбурване е спомогнало за запознанство, което най-малкото ще бъде дълготрайно. След като девойката е спасила живота му, не би могла на следващия ден да го отмине със студено кимване. А каква красавица бе тя! Когато бе много млад, си представяше идеалната жена като русокосо и къдрокосо създание, което изпуска всичко, попаднало в ръцете му. По време на първата си година в университета дори се бе обяснил устно и в писмена форма на подобно нежно и беззащитно същество, но епизодът приключи с разтърсваща драма, в която главната роля се изпълняваше от разгневен баща (за съжаление именно той подписваше чековете), а във второстепенната се

изявяваше безхарактерен син, при това отявлен женомразец. Това събитие, съчетано с мъдростта, придобита с течение на времето, бе променило вкусовете на Джордж и той вече предпочиташе момичета здравенячки, склонни към практични действия, не към изпускане на предмети.

Дори на най-приятните изживявания рано или късно идва краят — не след дълго краката на младежа достигнаха песъчливото дъно. Спасителката му отпусна хватката си. Излязоха на брега и се втрениха един в друг. Джордж започна да изразява благодарността си, доколкото му беше възможно — все пак не е лесно без предварително обмисляне да произнесеш прочувствено слово, — но непознатата го прекъсна:

— Моля ви, недейте! Не съм извършила подвиг. — Избърса солената вода от очите си и добави: — Имайте късмет, че случайно бях на местопроизшествието.

— Намесата ви беше впечатляваща! — възкликна влюбеният драматург. — Какво ти впечатляваща, направо вълшебна. Аз... — Пороят от думи секна, когато той забеляза усмивката на младата жена.

— Вие сте вир-вода — допълни тя.

Джордж огледа мократа си одежда и машинално си каза, че допреди малко това беше хубав костюм.

— Мисля, че е по-добре незабавно да се преоблечете — продължи непознатата.

Младежът се озърна и забеляза, че около тях бързо се събира тълпа любопитни зяпачи. Крайно време беше да изчезне.

— Далеч ли живеете? — загрижено попита спасителката му.

— Не. Отседнал съм в хотел „Бийч Вю“.

— Така ли? Аз също. Дано отново се срещнем.

— Неизбежно е — уверено отвърна той.

— Между другото, как се случи така, че политнахте през перилото?

— Ами... хм... гледах нещо във водата.

— Така и предположих — заяви девойката.

Джордж се изчерви и започна да се оправдава.

— Наистина беше крайно неучтиво да ви зяпам така, но...

— Научете се да плувате — прекъсна излиянията му тя. — Не проумявам защо не задължават всички момчета в страната да усвоят

плуването още преди да навършат десет години. Повярвайте, никак не е трудно. Ще ви науча само за една седмица.

Борбата между Джордж и съвестта му беше кратка. Съвестта, мекушава по природа и загубила кондиция поради продължително бездействие, от самото начало нямаше никакъв шанс.

— Ще ви бъда много признателен — промълви той и осъзна, че с тези си думи безвъзвратно затъва в блатото на лъжата.

До настоящия момент щеше да му бъде трудно, но все още възможно да направи пълни самопризнания. Сега вече бе изключено.

— Дадено — каза девойката. — Ако желаете, ще започнем още утре. — И отново нагази във водата, като подметна: — Ще се уговорим в хотела. Забелязвам приближаването на цяла тълпа любопитковци.

Заплува навътре в океана, а Джордж се обърна и си запробива път сред ококорените зяпачи. От петнайсетимата, които успяха да го доближат достатъчно, че да чуе какво му говорят, шестима му съобщиха, че е вир-вода. Останалите го попитаха дали е паднал в океана.

* * *

Фамилията ѝ беше Вон и бе пристигнала в Марвис Бей с леля си. Въпросната информация Джордж получи от управителя на хотела. Когато след вечеря срещна двете дами на крайбрежния булевард, той се обогати с допълнителни сведения, а именно че девойката се казва Мери, че лелята се радва да се запознае с него, че харесвала Марвис Бей, но предпочитала Траувил и че според нея позахладняло и предпочитала да се прибере в хотела.

Оттеглянето на възрастната родственица оказа живително въздействие върху Джордж, чийто дар слово започваше да го напуска. По принцип, когато се намираше в дамска компания, не бе особено словоохотлив, но с Мери Вон се чувстваше по-различно. Само след минути вече споделяше неприятностите си с нея. Разказа ѝ за примадоната, отказваща да подаде реплика на колегата си, за Мифин, който се пъчеше на сцената, като да беше глътнал бастун, за комика с изражение на собственик на погребално бюро. Мери съчувствено го

изслуша и до известна степен дори успя да го убеди, че положението не е толкова трагично.

— Сигурна съм, че премиерата ще мине блестящо — окуражаваше го тя.

Колко рядко красотата е съчетана с остър ум! Джордж си каза, че никога не е чувал толкова дълбокомислена и оригинална забележка.

— Да се надяваме — промърмори той, — макар че в деня на заминаването ми положението беше катастрофално. Например Мифин се мисли за Наполеон в областта на рекламата. Напоследък му е влязъл нов бръмбар в главата — да вдигне шум около пиесата. Нощем, когато трябва да спи или да репетира ролята си, този приятел обмисля как да рекламира представлението. Ами комикът! Придобил е отвратителния навик да остава насаме с мен, за да ме моли да прибавя нови сцени с негово участие. Не издържах, напуснах Лондон и ги оставих да се джафкат помежду си.

— Сигурна съм, че нямаше повод за безпокойство. Пиеса с такъв увлекателен сюжет неминуемо ще има успех.

Джордж, който вече накратко ѝ беше разказал съдържанието на „Футболните топки на съдбата“, ѝ хвърли поглед, изпълнен с нежност, и попита:

— Наистина ли ви хареса?

— Честна дума.

— Колко сте състрадателна и отзивчива — изгука Джордж и пристъпи към нея. — Знаете ли...

— Мисля, че е време да се прибираме — прекъсна го тя.

* * *

Бандата театрали или по-точно наемните убийци на комедията „Футболните топки на съдбата“ се изгърсиха в Марвис Бей рано следобед на следващия ден. Джордж, който ги посрещна на гарата, изпълнявайки с неудоволствие обещанието, дадено на Артър Мифин, кисело си каза, че ако актьорското им майсторство беше наполовина колоритно като одеждите им, пиесата щеше да се превърне в най-успешната постановка на съвременността. На преден план се открояваше снежнобелият костюм на Артър Мифин — най-скованият

на сцената, но само по време на репетициите. В интерес на истината трябва да се отбележи, че щом започнеха представленията, той се разпъргавяваше, а в личния си живот бе направо неудържим — това му качество много бързо беше забелязано от бдителните университетски власти и доведе до преждевременната му раздяла с Алма матер. Артър беше висок, кльощав младеж със зелени очи и гарвановочерна коса, който буквално се опияняваше от собствения си глас.

— Ето ни и нас! — бодро възкликна той и закачливо удари с бастуна си Джордж.

— Видях ви, не съм сляп — студено отвърна драматургът и отстъпи встрани.

— Тук е целият отбор — продължаваше да говори господин Мифин, — весели, засмени и за премиера нагласени.

— Какво се случи след заминаването ми? — поинтересува се Джордж. — Някой да е започнал да играе ролята си както трябва, или всички ще проявите таланта си едва на генералната репетиция?

— Репетициите бяха пълен провал — великодушно призна господин Мифин, — но повярвайте, че премиерата ще мине блестящо.

Джордж си каза, че никога не е чувал толкова безсмислена и банална забележка.

— Освен това — продължи младият Артър — имам идея, която ще превърне представлението в сензация. Искам целият да бъдеш слух — после ще се върнеш към обичайното си състояние. Знаеш ли какво привлича публиката в театъра? Добрата игра на актьорите ли? Понякога. Но след като в настоящия случай този елемент липсва, отново търсим причината. Да допуснем, че зрителите ще посетят представлението заради блестящото изпълнение на младежа в ролята на престъпника, но това не е достатъчна примамка. Не, скъпо мое момче, разковничето е в рекламата. Погледни колко мъже има на плажа. Мислиш ли, че ще се затичат да гледат пиеса като „Болните топки“? Лъжеш се, драги. По времето, когато завесата ще се вдигне, всеки от тези мъже ще седи в някое усамотено кътче, ще гледа любимата в очите, ще й тананика „Огрей, пълна луна“ и ще се хвали, че шефът му не може да живее без съветите му... Знаеш как е.

— Не знам — сръза го Джордж.

— Освен ако — упорито каканижеше господин Мифин — не разгърнем мащабна рекламна кампания. Говоря за истинска реклама,

не аматьорски изпълнения. Имаме пресаташе, но полза от него никаква — все едно се е върнал на село да си коси тревата. За щастие на всички членове на трупата аз съм готов да поема длъжността. Не ми липсва ум, нито изобретателност. Моля?

— Не съм казал нищо.

— Стори ми се, че проговори. Накратко казано, имам идея, която ще привлече публиката като с магнит. Хрумна ми, докато пътувахме с влака.

— За какво става дума?

— Ще ти обясня малко по-късно. Първо трябва да доуточня известни подробности. Междувременно предлагам да изприпкаме до брега и да се повозим на платноходка. Платноходките са стихията ми — убеден съм, че в предишния си живот съм бил викинг.

Платиха на собственика на лодката, носещ гръмкото название „Красавицата на океана“, и вдигнаха платното. Господин Мифин замечтано извика: „Йо-хо-хо!“ и с натъжена физиономия седна на руля, след като старият морски вълк отказа да му заеме щипка тютюн за дъвчене. Младежът съвсем справедливо изкоментира, че представлението нямало да бъде правдоподобно без съответните декори и без грим. Като специалист по ветроходство, Джордж беше натоварен с шкота.

Потискащата жегата на летния ден бе преминала. Слънцето вече не стоварваше безмилостните си удари над океана. Излязъл бе лек ветреца. Джордж, който машинално се справяше със задълженията си, потъна в размисъл. В живота на всеки мъж настъпва момент, когато вътрешен глас му прошепва: „Това е жената на мечтите ти.“ В случая с Джордж гласът не прошепна, а изкрещя. От този миг всички останали жени на света преставаха да съществуват за него. От този миг... „Красавицата на океана“ внезапно заби нос във вълните, което върна нашия герой към действителността.

— Какво правиш с руля? — извика на господин Мифин.

— Скъпи ми сомнамбуле — засегна се въпросният господин, — действам според предписанията. В момента свиквам комисия да разследва какво правиш ти с шкота. Какво, заспал ли беше?

— Извинявай, просто се бях замислил.

— Щом си решил да се занимаваш с непривични дейности — кисело промърмори младежът, — почакай, докато се върнем на сушата.

Едва не преобърна лодката.

— Няма да се повтори — знам колко опасни са платноходките — само да се поразсееш, и веднага става беля. В никакъв случай не прави резки завой — вятърът е по-силен, отколкото предполагах.

В този момент господин Мифин нададе вик.

— Какво ти става? — поинтересува се Джордж.

— Беше като мълния — търпеливо заобяснява младокът. — Все така ми се случва. Дай ми малко време и подходящата идея неминуемо ще ме осени. Представяш ли си, само едно хрумване, един наглед простиച്ък план, но именно те превръщат обикновения човек в гений. Как не съм се сетил по-рано! Ама, разбира се, пиеса, в която главната роля се изпълнява от мъж, ще има сто пъти по-силно въздействие.

— Говори по-разбрано.

— Едва сега осъзнах — разпалено продължаваше геният на рекламата — грешката в първоначалния ми план. Докато пътувахме насам, разговаряхме как ще правим морски бани, а Джейн спомена, че умее да плува. Тогава дойде гениалният проблясък.

Тук авторът се намесва, за да поясни, че Джейн е примадоната, която отказва да подаде реплика на партньора си.

— Казах си — поднови монолога си младокът, че Джордж е отличен спортист и че с удоволствие ще стори нещо толкова незначително.

— И какво е това „незначително нещо“?

— О, чисто и просто да спасиш Джейн.

— Моля?

— С нея ще отидете да поплувате, а аз ще остана на брега, като държа на каишка тъпоглавото ни „пресаташе“. Щом се отдалечите на стотина метра, Джейн започва да размахва ръце. Пронизителни писъци. На плажа се стичат обезпокоени хора. Какво има? Какво се е случило? Схващане на мускул. Ще се удави ли бедната жена? Не! Дж. Барнърт Календър, авторът на „Футболните топки на съдбата“, чиято премиера ще се състои в понеделник вечерта, ще спаси давецата се. Погледнете! Успя да я хване и вече плува заедно с нея към брега. Тя е в безопасност. Колко щастлива ще бъде майка ѝ! Зрителите също извадиха късмет. Когато в понеделник точно в осем и петнайсет завесата се вдигне, те ще имат щастието да се насладят на майсторството на великолепната актриса. На плажа цари суматоха,

насъбралото се множество бурно ръкопляска. Жени ридаят. Незабравима ситуация. Отвързвам от каишката „пресаташето“ и то хуква, за да уреди отразяването на събитието във вечерния вестник. Идеята си я биваше, но сега разбирам, че има един-два кусура.

— Само толкова ли? — с нескрита ирония попита Джордж.

— Като размислих, ми хрумна, че няма да се съгласиш. Липсва ти нещо — Бог знае какво, — поради което ще отхвърлиш гениалния ми план.

— Радвам се, че навреме си го осъзнал.

— Всъщност се отказах, защото установих, че идеята ми е прекалено алтруистична. Ще направя услуга на теб и на Джейн, а аз ще остана с пръст в устата. Новият ми план е хиляда пъти по-сполучлив.

— Само не ми казвай, че си намислил друга щуротия.

— Намислил съм — отвърна господин Мифин, без да обръща внимание на пренебрежителното отношение към идеята му. Сетне с нескрита гордост добави: — Този път гарантирам стопроцентов успех. След около минута ще изрека съвсем ясно думичката „скачай“. След тази реплика трябва моментално да скочиш през борда, тъй като в същата секунда този превъзходен плавателен съд ще се преобърне.

Джордж рязко се обърна и го изгледа. Младокът сияеше, очите му ентусиазирано блестяха. Джордж трескаво размишляваше — намираха се на около двеста метра от брега. Какво ли ще си помисли Мери, когато научи за случилото се и се досети, че тази сутрин му е дала първия урок по плуване.

— Не се притеснявай — прекъсна размишленията му Мифин. — Подобни инциденти се случват почти всеки ден. Държа да ти напомня, че почти не умея да плувам, следователно животът ми е в твоите ръце. Не бих се жертвал заради всекиго, нали си ми приятел... Готов ли си?

— Недей! — извика Джордж. — Не го прави! Изслушай ме!

— Готов ли си?

„Красавицата на океана“ заби нос във вълните.

— Ти си ненормален! Чуй какво ще ти кажа. Не може...

— Скачай! — нареди Мифин.

Джордж изплува на повърхността, огледа се и забележа преобърнатата платноходка, както и гениалния мислител Мифин, който едва се задържаше над водата.

— Действай, приятел — задъхано изкрещя той.

Когато се намираш сред океана, почти невъзможно е заплашително да вдигнеш юмрук, но Джордж успя да го стори и се провикна:

— След като много знаеш, оправяй се сам!

— Не пропускай да извлечеш полза от ситуацията. Предлагам ти цели три пенса да ме измъкнеш на сушата. Побързай, започвам да замръзвам!

Намръщен като буреносен облак, Джордж безмълвно го подхвана и заплува към спасителния бряг. Господин Мифин се обърна и доволно отбеляза:

— Ще имаме многобройна публика. Първите редове на партера вече са заети, зрителите постепенно заемат местата си на балкона. Давай, приятел, справяш се блестящо. Представлението ще предизвика истинска сензация.

Старанията на младежа с шеговити реплики да разнообрази монотонното пътешествие, останаха напразни. Приятелят му упорито мълчеше, погълнат от мрачните си мисли. Ако не беше лошият му късмет, още седмица щеше старателно да се плиска във водата под зоркия поглед на преподавателката, постепенно подобрявайки стила си, докато я накараше да повярва, че го е превърнала в сносен плувец. Ала сега всичко беше загубено. Ако живееха във века на чудесата, все някак щеше да обясни как ненадейно е започнал да плува като риба, но сега беше безпомощен да... Внезапно му хрумна план — елементарен, каквито са всички гениални планове, но при все това прекрасен.

Престана да плува, а Мифин съчувствено се обади:

— Умори ли се? Почини си, почини, не бързае за никъде.

— Слушай внимателно — заговори Джордж, — променяме пиесата, а актьорите ще разменят ролите си. Искам всички да си помислят, че си ме спасил от удавяне. Не ме питай защо — нямаме време за обяснения. Разбра ли какво ти казах?

— Не.

— Ще плувам зад теб и ще те тласкам, но когато излезем на брега, ще обявим, че ти си моят спасител.

След известен размисъл господин Мифин попита:

— Мислиш ли, че е разумно? Ролята на спасителя е изключително благодарна, но мисля, че по-добре се представям в

ролята на спасения. Представям си как разтърсвам ръката ти, задавен от неопишуемо вълнение... Това е по силите само на много добър актьор. Няма да се справиш, Джордж, не ще бъдеш достатъчно убедителен.

— Не бери грижа за мен. Ще направим така, както искам.

Младежът отново се замисли, след което постанови:

— Няма да има ефект. Знам, че подбудите ти са благородни, но това ще съсипе представлението. Ще действаме според моя план.

— Така ли мислиш? — злобно изсъска Джордж. — Интересува ли те как ще постъпя с теб, ако настояваш? Здравата ще те цапардосам по главата, ще те хвана за шията и ще те стискам, докато загубиш съзнание, а когато те извлека на брега, ще кажа, че съм те ударил, защото си се паникьосал и си се съпротивлявал.

Мифин за трети път се замисли.

— Ще го направиш ли? — попита недоверчиво.

— И още как!

— В такъв случай спорът е излишен — примирено заяви младежът. — Приемам аргументите ти без възражения. Но знай, че за последен път влизам във водата заедно с теб.

Страховете му относно способността на Джордж да се справи с трудната роля на човек, спасен от удавяне, се оказаха напълно основателни. Когато двамата излязоха на брега, там вече ги очакваше многобройна публика, за каквато всеки актьор дава мило и драго; Джордж обаче мълчаливо си проби път сред зрителите и се запъти към хотела, без да им предостави зрелището, което очакваха. Не си направи труда безмълвно да разтърси ръката на спасителя си, а гласът му изобщо не бе задавен от неопишуемо вълнение, когато отговори на някакъв мустакат мъж, интересуващ се дали някой нарочно е преобърнал платноходката. Представянето му беше отлично само по отношение на бързината, с която напусна плажа, където се бе разиграла покъртителната драма.

Тъкмо се беше преоблякъл в сухи дрехи (струваше му се, че откакто е пристигнал в Марвис Бей, не прави друго, освен да се преоблича в сухи дрехи), в стаята му влезе господин Мифин, загърнат в хавлия.

— Даде ми я камериерката — обясни гордо, — докато изсуши дрехите ми. Персоналът на хотела е готов на всичко за мен. Аз съм

героят на деня. Скъпо момче, допусна най-голямата грешка в живота си, като се отказа от ролята на спасителя. Едва сега разбрах колко е благодарна, как изпълнителят ѝ засенчва останалите актьори на сцената. Току-що ме интервюира репортер от местния вестник, който сътрудничи на няколко лондонски ежедневника. Цялата страна ще научи за моя подвиг. Осведомих репортера за всички роли, които съм изпълнявал, както и какво предпочитам да закусвам. Утре ще позирам пред фотограф. Акциите на „Болните топки“ се вдигат с шеметна бързина. Сигурен съм, че в понеделник залата ще се окаже тясна да побере всички желаещи да гледат комедията. Между другото репортерът ми зададе странен въпрос. Интересуваше се дали си същият човек, когото вчера някакво момиче е спасило от удавяне. Обясних му, че има някаква грешка и че ти едва вчера си пристигнал в градчето, ала нахалникът държеше на своето.

— Не е сгрешил.

— Какво?

— Наистина бях аз.

От изумление Мифин седна на леглото.

— Чакай малко. Човекът, за когото говореше репортерът, паднал от кея и една девойка му помогнала да не се удави.

Джордж кимна.

— И това си бил ти, така ли?

Джордж кимна.

Мифин зяпна от изумление, дълго мълча, сетне промърмори:

— Сигурно е от жегата. От жегата и от напрежението около репетициите. Имаше някакъв медицински термин за подобно поведение... как му казваха... а, спомних си — фикс идея. Разбрах, че било често срещано явление: хората са си напълно нормални, само дето откачат на дадена тема. Някои се мислят за чайници или за други предмети. Ти пък страдаш от манията да те спасяват от удавяне. Какво става с теб, старче? Да не би внезапно да си си внушил, че не умееш да плуваш? Не, не е възможно, след като одеде плуваше за двама. Мистерията е пълна. Впрочем... може би не си осъзнавал, че плуваш.

Джордж приключи пристягането на връзките на обувките си и вдигна поглед.

— Изслушай ме. Ще говоря бавно, за да схванеш смисъла. Представи си, че паднеш от кея, а красива девойка положи големи

усилия да те спаси. Когато се озовете на брега, ще ѝ кажеш ли: „Много съм ви задължен, но не биваше да си давате толкова труд. Аз съм отличен плувец?“

Мифин дълбоко се замисли и очевидно „схвана смисъла“, защото промърмори:

— А-ха, тук се крие някаква тайна. Хайде, разкажи ми всичко от игла до конец.

— Днес сутринта — замечтано произнесе Джордж — същата красива девойка ми даде урок по плуване... Не се кискай така! Няма нищо смешно!

Господин Мифин оспори твърдението му.

— Най-смешното си ти, приятелю. И нека случилото се да ти бъде като обица за ухото — избягвай измамата. Бъди честен и откровен... например като мен. Този път ти се размина на косъм, но не рискувай отново. Още си млад и животът е пред теб, имаш време да започнеш от самото начало. Важното е да притежаваш несломима воля. А междуременно ми заеми някоя дреха. Сигурно ще мине седмица, докато костюмът ми изсъхне.

* * *

Вечерта в Бийч Тиатър се състоя репетиция на комедията. Джордж отиде на репетицията, примирен със злочестата си съдба, но след завършека ѝ бе главозамаян от щастие. Едва три дни бяха изминали, откакто за последен път бе наблюдавал играта на актьорите, но през тези дни очевидно бе постигнато невъзможното. Примадоната най-сетне се бе научила да подава реплики на партньора си. Морската баня сякаш бе премахнала сковаността на Артър Мифин, който бе необичайно енергичен на сцената. Джордж беше принуден да признае, че дори изпълнителят на главната комедийна роля дава признаци, че ще забрави да се държи като на погребение. На сърцето му олекна и с напета стъпка той се отправи към хотела.

На терасата бяха подредени няколко плетени стола, но само един беше зает. Джордж веднага позна девойката, която вече два дни заемаше мислите му. Настани се до нея и обяви:

— Връщам се от генералната репетиция.

— Тъй ли?

— Не можах да повярвам на очите и на ушите си! — възторжено продължи той. — Представете си — актьорите са научили репликите си и влагат цялото си сърце в изпълнението си. Артър Мифин си го бива. Играта на комика се е променила до неузнаваемост. Много съм доволен от всички.

— Тъй ли?

Ентусиазмът на Джордж беше попарен.

— Мислех си, че и вие ще се зарадвате — смотолеви той.

— Наистина се радвам, че ви е провървяло. Случилото се днес следобед също ще допринесе за успеха ви, нали? Ще привлече интерес към пиесата.

— Значи сте научила за инцидента...

— Това е главната тема на деня.

— Странно е, че се случи толкова скоро след...

— И само няколко дни преди премиерата на вашата пиеса. Наистина е много странно.

Настъпи тишина. Джордж започваше да се чувства като в небрано лозе. Каза си, че жените са непредсказуеми. Навярно нямаше повод за безпокойство, но все му се струваше, че... Реши да смени темата и попита:

— Как се чувства леля ви, госпожице Вон?

— Много е добре, благодаря. Прибра се в стаята си, защото ѝ беше хладно.

Джордж си каза, че лелята е проявила изключително здравомислие. Ако девойката се е държала толкова студено цялата вечер, нищо чудно възрастната дама да е пипнала пневмония. Реши да предприеме последен опит за приятелско събеседване.

— Ще имате ли възможност утре да ми дадете още един урок?

— Господин Календър, мисля, че този фарс продължи прекалено дълго — ледено го сръза тя.

Някога, през отдавна отлетялото му щастливо детство, Джордж неочаквано бе ударен в диафрагмата по време на някакво спортно състезание. Оттогава бяха изминали години, но още си спомняше какво е усетил. Сега го споходи същото усещане.

— Госпожице Вон! Не ви разбирам.

— Тъй ли?

— Какво съм сторил?

— Забравили сте да плувате.

Джордж усети как го стяга шапката.

— Забравил ли съм?

— Забравили сте! И то само за няколко месеца. Все ми се струваше, че отнякъде ви познавам, а днес си спомних къде съм ви виждала: миналата година по това време на Хайлинг Айлънд. Тогава плувахте като риба, а сега вземате уроци. Как ще обясните тази метаморфоза?

Джордж понечи да отговори, но от гърлото му се изтръгна само звук, наподобяващ на жабешко квакане.

Девојката безмилостно продължи:

— Съгласна съм, че бизнесът си е бизнес и пиесата трябва да бъде рекламирана. Но...

— Да не мислите, че... — изхриптя той.

— Мислех си, че това е под достойнството на един драматург, ала вие най-добре си знаете работата. Само че аз отказвам да бъда съучастница в измамата. Жалко, че вчерашният епизод привлече толкова малко внимание. За сметка на това пък днешното ви давене предизвика истинска сензация. Радвам се заради вас.

Отново настъпи тишина, която продължи стотина години, или поне така се стори на Джордж.

— Ще се поразходя — измънка той и безславно напусна терасата.

* * *

Едва-що се беше отдалечил, когато от сенките изникна господин Мифин.

— Ще разрешите ли да отнема секунда от времето ви?

Мери вдигна глава, установи, че пред нея стои непознат, и студено му кимна.

— Казвам се Мифин — обяви натрапникът и удобно се настани на стола, който преди малко бе съдържал жалките останки на Джордж.

Девојката отново кимна, този път още по-студено, но поведението ѝ ни най-малко не смути специалиста по рекламата.

Навярно би го стреснало избухването на бомба, но не и женската студенина.

— Прочутият Мифин — поясни и кръстоса крак върху крак. — Чух какво си говорехте с преждеседящия на този стол.

— Подслушвали сте, а? — презрително го изгледа тя.

— Целият бях слух — без капчица смущение призна младежът. — Въпрос на навик, знаете. От години все ми се падат роли на човек, който скришом подслушва разговорите на други хора, тъй че това ми е станало втора природа. Но да се върнем на въпроса: случи се така, че станах свидетел как вие (несъзнателно, разбира се) проявявате жестока несправедливост към един достоен човек.

— Стига да желаете, господин Календър можеше да се защити.

— Нямах предвид Джордж. Бяхте несправедлива към мен.

— Към вас ли?

— Претендирам за авторското право върху драмата, която се разигра преди няколко часа. Джордж ми е симпатичен, но не съм съгласен да го смятат за съавтор на моите идеи. Той има ужасно старомодни схващания и не се съобразява с изискванията на времето. Признавам, че е добър драматург, но никой няма да гледа пиесите му, ако някой гений не се залови да ги рекламира. Не желая да му приписвате заслуги за случилото се днес, защото всъщност се опълчи против плана ми.

— Тогава защо обяви, че сте спасили живота му?

— Джордж е рицар по душа — обясни господин Мифин. — Възникне ли ситуация, изискваща храброст и благородство, той бърза да се притече на помощ. Приятелите му шеговито го наричат Ланселот. Доколкото ми е известно, вчера сте го спасили от удавяне, без да му предоставите възможност да обясни, че не се нуждае от помощта ви. Как бихте постъпили на негово място? Решил е, че за нищо на света не бива да научите истината и е приложил решението си на практика. Но да оставим Джордж и да се върнем към моя...

— Благодаря, господин Мифин. — Смехът ѝ прозвуча задавено.

— Нямам нужда от повече обяснения. Разбрах цялата истина. Мисля, че сте много умен.

— Меко казано. — Младежът се изправи. — Може да ви прозвучи нескромно, но смятам, че съм гениален.

* * *

Когато Джордж се върна на терасата, насреща му изникна призрачен силует.

— Господин Календър!

Той спря като поразен от гръм.

— Моля да ме извините, задето преди малко ви наговорих разни врели-некипели. Току-що беседвах с господин Мифин и държа да ви кажа, че постъпката ви е била много благородна. Едва сега разбрах всичко.

Джордж не разбра всичко, но онова, което проумя, му беше достатъчно. Спусна се към девойката така, сякаш някой се канеше да забие нож в гърба му.

— Госпожице Вон... Мери... аз...

— Струва ми се, че леля ме вика — прекъсна го тя.

Но благосклонно настроената съдба бе забранила на лелите да се обаждат в най-неподходящия момент. В анализите е записано, че когато Джордж влезе в ложата си, за да гледа двестотното представление на своята комедия, пожънала огромен успех в Лондон, бе придружен от младата дама, която го беше спасила от удавяне.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.